

Pospíšil, Ivo

I. kongres českých slavistů

Slavica litteraria. 2008, vol. 11, iss. 1, pp. [157]-

ISSN 1212-1509 (print); ISSN 2336-4491 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/103380>

Access Date: 12. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

INFORMACE A ZPRÁVY

I. KONGRES ČESKÝCH SLAVISTŮ

Ve dnech 2.–3. října 2007 uspořádala Česká asociace slavistů na Filozofické fakultě Západočeské univerzity v Plzni I. kongres českých slavistů, jímž se započala nová česká slavistická tradice.

Organizátorka kongresu Česká asociace slavistů je samostatná, nezávislá, stavovská organizace slavistů s napojením na mezinárodní vědecké organizace, otevřená spolupráci a podnětům. Jejím posláním je umožňovat pravidelný formální i neformální kontakt českých i zahraničních slavistů, diskutovat o stavovských otázkách společného zájmu, usilovat o pluralitu přístupů, o důslednou centralizaci slavistiky, o odborný růst slavistů, ale sledovat také kvalitu slavistiky jako takové, vytvářet svými názory a diskusemi atmosféru svobodného střetávání pohledů, otevřenosti a náročnosti. Asociace má své zastoupení v prezídiu Mezinárodního komitétu slavistů a jeho komisích a její předseda je představitelem ICCEES; pro kongres v Makedonii 2008 připravila jeden blok vlastní, na dvou dalších se podílí, organizuje jeden kulatý stůl a její členové vystoupí s referáty v odborných sekcích. Především však organizuje permanentní debatu o zásadních problémech slavistiky, které často překračují její limity, neboť z křížovatký slavistika ještě zdaleka nesešla a také neprestala být českým rodinným stříbrem. Společenské postavení slavistiky u nás i ve světě ještě čeká na zevrubné zhodnocení.

Kongres zahájil prorektor Západočeské univerzity Ivo Budil a děkan její Filozofické fakulty Ladislav Cabada. Na kongres byli pozváni slavisté z České republiky, ale také někteří spolupracovníci ze Slovenska, jako host byl přítomen i jeden slavista z Polska a jedna slavistka z Francie. Cílem kongresu, jenž se těšil bedlivé pozornosti české slavistické obce, bylo posouzení situace slavistiky v českém prostředí i ve světě a problémy její metodologie. Na programu byly referáty lingvistické, literárněvědné, ale také kulturologické a areálové povahy.

Jednání se svými referáty zúčastnili mimo jiné předseda Slovenského komitétu slavistů, slavisté

z Univerzity Palackého v Olomouci, z Univerzity Karlovy, z Masarykovy univerzity, z Jihočeské univerzity, z hostitelské Západočeské univerzity v Plzni, z Univerzity Komenského z Bratislavy a ze Slovenské akademie věd. Nejvzácnějším hostem byla emeritní profesorka pařížské Sorbonny Hana Voisine-Jechová. Vzhledem k značnému zájmu se v budoucnu počítá s rozšířením zahraniční účasti.

Celkově se konstatovalo, že slavistika ve světě má své problémy, ale nabývá – aniž by musela ztratit nebo oslabit své filologické jádro – na politickém významu; ne proto, že přestává být filologií, ale právě proto, že jí zůstává a že naplňuje svůj filologický význam, tedy že transcenduje. Je zřejmé, že transcendování slavistiky za hranice filologie má být obezřetné, hranice mezi kvalifikovaným přesahem a diletantismem jsou tenké a předpokládá se ovšem i schopnost jisté improvizace. Areálová studia nesnášejí mechaničnost, ideologickou stereotypnost, nopak předpokládají neustálý pohyb, propojování, ale také klidné analytické promyšlení. Takovými obecně znějícími tématy může být například téma evropanství, resp. středoevropanství a slovanství, úloha Slovanů v Evropě nebo kulturní integrace rozsáhlé a různorodé imigrace k nám nebo např. i slovanské imigrace jinam – tedy mj. zkoumání nacionálních minorit a jejich duchovních projevů, kultury a její interakce v aspektu jazykovém, literárním, sociálním apod. Další, takřkajíc okruhy „intrinsic“ se mohou týkat metodologie a interpretace: rozevřené nůžky mezi přísnou vědou a volným uvažováním se zvětšily. Slavistika ve svých potencích drží ruku na tepu doby, ale ve svých přesazích se dotýká i obecnějších témat; není divu, že právě slovanský materiál vedl v minulosti nejednou k utváření nových metodologií: v lingvistice, v literární vědě i v kulturologii (např. ruská formální škola, strukturalismus, komparatistika, genologie, areálová studia).

Další kongres se bude konat za dva roky na Univerzitě Hradec Králové.

Ivo Pospíšil